

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie wprowadza zmiany w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 sierpnia 2019 r. w sprawie stypendiów ministra właściwego do spraw zdrowia dla studentów (Dz. U. poz. 1600), zwanym dalej „rozporządzeniem”, wydawanym na podstawie art. 458 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 i 619), zwanej dalej „ustawą”.

Dwuletni okres obowiązywania rozporządzenia ujawnił zasadność wprowadzenia zmian mających na celu podniesienie prestiżu stypendium Ministra Zdrowia dla najlepszych studentów uczelni medycznych oraz jednocześnie usprawnienie przebiegu procesu decyzyjnego w związku z przyznawaniem stypendiów.

Powyższe zmiany postulowane były przez zespół doradczy przy Ministrze Zdrowia, a mianowicie Zespół ekspertów do spraw oceny wniosków o stypendium ministra właściwego do spraw zdrowia za znaczące osiągnięcia dla studentów, rekrutujący się z nauczycieli akademickich poszczególnych uczelni medycznych oraz przez środowisko akademickie, tj. studentów uczelni medycznych. Jednocześnie należy wskazać, że powyższe zmiany są zbieżne ze zmianami proponowanymi również przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w gestii którego jest przyznawanie stypendiów ministra dla studentów nadzorowanych uczelni na podstawie odrębnego rozporządzenia [tj. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 kwietnia 2019 r. w sprawie stypendiów ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki dla studentów i wybitnych młodych naukowców (Dz. U. z 2021 r. poz. 725)].

W wyniku doświadczenia pracy przy ocenie wniosków o stypendia, wskazano na potrzebę doprecyzowania sposobu dokumentowania znaczących osiągnięć przedstawianych we wnioskach o przyznanie stypendiów oraz wprowadzenia zmian w katalogu tych osiągnięć i niektórych kryteriów ich oceny, tak aby osiągnięcia najbardziej prestiżowe mogły być najwyżej punktowane.

Projektowane rozporządzenie przewiduje następujące zmiany:

- 1) w § 2 w pkt 1 nowelizowanego rozporządzenia proponuje się zmianę, zgodnie z którą za znaczące osiągnięcie studenta będzie uznawane autorstwo lub współautorstwo monografii naukowej lub rozdziału w monografii naukowej wydanej przez wydawnictwo, które w roku opublikowania monografii w ostatecznej formie było ujęte w wykazie wydawnictw

sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 ustawy. Powyższa zmiana umożliwi uwzględnienie osiągnięcia uzyskanego przez studenta w przypadku, gdyby wydawnictwo, w którym została wydana praca, znalazło się w wyniku ewaluacji poza wykazem wydawnictw punktowanych. W wyniku dotychczasowej praktyki uznano, że zasadna jest ochrona uprawnienia studenta w związku z uzyskanym osiągnięciem naukowym mającym w dniu jego uzyskania status znaczącego osiągnięcia, jako osiągnięcia uprawniającego do ubiegania się o stypendium ministra. Z uwagi na wymogi obowiązujących przepisów, uwzględnienie takich osiągnięć nie było możliwe;

- 2) w § 2 w pkt 2 nowelizowanego rozporządzenia proponuje się zmianę, zgodnie z którą za znaczące osiągnięcie studenta będzie uznawane autorstwo lub współautorstwo artykułu naukowego opublikowanego w czasopiśmie naukowym lub w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowej, które w roku opublikowania artykułu w ostatecznej formie były ujęte w wykazie tych czasopism i materiałów sporządzonym zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 267 ust. 2 pkt 2 ustawy. Powyższa zmiana umożliwi uwzględnienie osiągnięcia uzyskanego przez studenta w przypadku, gdyby czasopismo lub recenzowane materiały konferencyjne, w których została opublikowana praca, znalazło się w wyniku ewaluacji poza wykazem punktowanych czasopism i materiałów konferencyjnych. W wyniku dotychczasowej praktyki uznano, że zasadna jest ochrona uprawnienia studenta w związku z uzyskanym osiągnięciem naukowym mającym w dniu jego uzyskania status znaczącego osiągnięcia, jako osiągnięcia uprawniającego do ubiegania się o stypendium ministra. Z uwagi na wymogi obowiązujących przepisów, uwzględnienie takich osiągnięć nie było możliwe;
- 3) w § 2 w pkt 5 nowelizowanego rozporządzenia proponuje się zmianę, zgodnie z którą za znaczące osiągnięcie naukowe studenta będzie uznawane samodzielne wygłoszenie referatu naukowego dotyczącego badań naukowych o wysokim poziomie innowacyjności, którego student jest nie tylko autorem, ale także współautorem. W wyniku dotychczasowej praktyki stwierdzono, że wygłaszane przez studentów uczelni medycznych referaty stanowią wynik przede wszystkim zespołowej pracy badawczej. Z uwagi na wymogi obowiązujących przepisów, aktywność ta nie mogła być uwzględniona ponieważ rozporządzenie uwzględniało jedynie samodzielne wygłoszenie referatu przez studenta, pod warunkiem, że był on jednocześnie jedynym jego autorem;
- 4) w § 4 nowelizowanego rozporządzenia proponuje się zmianę sposobu dokumentowania znaczących osiągnięć studentów przedstawianych we wnioskach o przyznanie stypendiów

ministra. W tym zakresie przewidziane w projektowanym rozporządzeniu zmiany mają na celu ułatwienie osobom oceniającym wnioski dokonywania pełnych ustaleń faktycznych, co jest niezbędne dla realizacji wymogów formalnych przewidzianych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, z późn. zm.). Dokumentowanie znaczących osiągnięć w dalszym ciągu będzie opierało się przede wszystkim na oświadczeniach studentów, z tym że rozszerzony zostanie zakres informacji nimi objętych. Proponuje się również, aby do wniosku o przyznanie stypendium były dołączane dokumenty, które dotychczas składano jedynie dobrowolnie – np. regulaminy i wyniki konkursów, fragmenty publikacji, programy konferencji. W dotychczasowej praktyce dokumenty te wydatnie przyczyniały się do efektywnej oceny określonych osiągnięć w związku z czym uznano, że zasadne jest sformułowanie wymogu dotyczącego ich obligatoryjnego przedkładania wraz z wnioskiem. W ten sposób zostanie również zapewniony pełny obiektywizm oceny wniosków w związku z przedkładaniem jednolitej dokumentacji poświadczającej osiągnięcia studenta.

- 5) w § 5 ust. 1 nowelizowanego rozporządzenia doprecyzowano termin składania wniosków, wskazując datę początkową: od dnia 1 października. Zgodnie z przepisami dotychczasowego rozporządzenia wskazano jedynie termin końcowy, a mianowicie 31 października. Powyższa zmiana ma charakter porządkujący, ponieważ w sposób jednoznaczny określa zarówno termin otwarcia, jak i zakończenia naboru wniosków o stypendium ministra w danym roku akademickim.
- 6) w § 8 ust. 2 nowelizowanego rozporządzenia proponuje się dostosowanie kryteriów uwzględnianych przy ocenie merytorycznej wniosków o przyznanie stypendiów ministra dla studentów do zmian wprowadzanych w § 2, w tym dostosowanie terminologii kryteriów, tak aby precyzyjniej odzwierciedlały prestiżowy charakter poszczególnych osiągnięć. W przypadku nagród uzyskanych w konkursach o zasięgu międzynarodowym proponuje się uwzględnianie w ramach oceny tego osiągnięcia sposobu wyłaniania laureatów konkursu. Istotne jest bowiem rozróżnienie czy nagroda została uzyskana za zajęcie czołowego miejsca w klasyfikacji generalnej konkursu, czy za zajęcie miejsca na poszczególnych etapach tego konkursu. Przewiduje się, że w procesie oceny danego osiągnięcia będzie brane pod uwagę również to czy regulamin konkursu przewiduje tworzenie rankingu uczestników, czy też nagrody są przyznawane laureatom, bez określania miejsc w klasyfikacji.

Proponuje się również aktualizację wzoru wniosku o przyznanie stypendium dla studenta, związaną z omówionymi wyżej zmianami nowelizowanego rozporządzenia. We wzorze wniosku, określonym w załączniku do nowelizowanego rozporządzenia, proponuje się m.in. dodanie numeru telefonu i adresu poczty elektronicznej, które ułatwią ewentualny kontakt z osobą ubiegającą się o stypendium, z zastrzeżeniem, że podanie danych kontaktowych telefonicznych nie będzie obligatoryjne. Proponuje się również dodanie informacji w zakresie danych studenta o łącznym okresie odbywania studiów według danych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, co pozwoli na pełne faktyczne ustalenie kryterium formalnego do ubiegania się o stypendium ministra. Ponadto proponuje się wprowadzenie w części zawierającej wykaz osiągnięć studenta (część C.1) wymóg podania przy egemplifikacji osiągnięć zespołowych wkładu współautorskiego poszczególnych współautorów, co pozwoli na uniknięcie niespójności w prezentowaniu danych w przekroju wniosków z danej uczelni dotyczących tych samych prac zespołowych.

W projektowanym rozporządzeniu przewidziano również przepis przejściowy, zgodnie z którym do postępowań w sprawie przyznania stypendiów ministra dla studentów, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, stosować się będzie przepisy dotychczasowe, jak również, aby w odniesieniu do wniosków składanych w roku akademickim 2021/2022, termin ich złożenia był od 1 października 2021 do 15 listopada 2021 r. (wydłużenie terminu zamknięcia naboru o 15 dni) oraz termin ich rozpatrywania był do 15 maja 2022 r. (wydłużenie o 15 dni).

Należy podkreślić, że nowelizowane rozporządzenie w sposób znaczący poszerza zakres uprawnień studentów w kwestii katalogu osiągnięć naukowych, stwarzając ochronę praw nabytych w kategorii monografii i publikacji oraz uwzględniając uprawnienia w kategorii samodzielnego wygłoszenia referatu również współautorskiego. Dlatego jak najszybsze wejście w życie nowelizowanego rozporządzenia będzie miało społecznie korzystne oddziaływanie. Zmiana przepisów ma charakter porządkujący, doprecyzowujący niejasne kwestie, w sposób korzystnie oddziałujący na zakres uprawnień studenta.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) w uzasadnionych przypadkach akty normatywne mogą wchodzić w życie w terminie krótszym niż czternaście dni, a jeżeli ważny interes państwa wymaga natychmiastowego wejścia w życie aktu normatywnego i zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na

przeszkodzie, dniem wejścia w życie może być dzień ogłoszenia tego aktu w dzienniku urzędowym. Projektowany termin wejścia w życie rozporządzenia nie stoi w sprzeczności z zasadami demokratycznego państwa prawnego. Wejście w życie rozporządzenia w tym terminie umożliwi zainteresowanym zapoznanie się z projektowanymi regulacjami i opracowanie wniosków o przyznanie stypendium zgodnie z nowym stanem prawnym, gdyż wnioski o przyznanie stypendiów w roku akademickim 2021/2022 będzie można składać w terminie od dnia 1 października do dnia 15 listopada 2021 r.

Należy wskazać, że nie ma możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowane rozporządzenie nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.